

mange som muligt af de frodige områder, vi kunne udpege ved hjælp af falsk farvede infrarøde flyfotos (frodige områder er tydeligt røde på disse); og 3) at vi fik set de af litteraturen angivne gode områder samt navnlig de områder, hvorfra der savnes oplysninger.

Flyvningen gennemførtes i dagene 5. til 8. juli 1988 i det fineste vejr. Mesters Vig var udgangspunkt, og vi fløj dagligt 7-8 timer, i alt knap 30 timer. Mesters Vig ligger ca 300 km syd for det egentlige undersøgelsesområde, og for at udnytte de lange flyvture herop udvidede vi observationsflyvningerne til også at omfatte det mellemliggende område, så i alt ca 650 km af den østgrønlandske kyst indgik i undersøgelsen. Desværre kunne vi ikke nå helt til Lambert Land, og Nordmarken på 78° N blev det længste vi nåede. Samlet fløj vi ca 3500 km observationsflyvning.

Det mest spændende ornitologiske resultat er fundet af det hidtil vigtigste fældningsområde for Kortnæbbet Gås: I det vestlige Germania Land op mod indlandsisen taltes ca 8000 på en ca 100 km lang strækning. Også på Hochstetter Forland taltes mange Kortnæbbede Gæs, samlet ca 6000, hvilket er ligeså mange som på Jameson Land, der hidtil har været betragtet som det vigtigste fældningsområde. Under hele flyvningen taltes ca 21.000 fældende Kortnæbbede Gæs. Lidt senere i juli talte Grønlands Miljøundersøgelser ca 5000 fældende Kortnæbbede Gæs

i Jameson Land. I den samlede islandsk-grønlandske bestand menes der at være 50-60.000 ikke-ynglende fugle, som foretager fældningstræk. Af disse kan vi nu gøre rede for knap halvdelen. De øvrige må findes i Island eller på endnu ukendte fældningspladser i NØ-Grønland.

Af Bramgæs taltes ca 3200, hvilket er færre end forventet. Det hænger sammen med, at de ikke forekommer i så store koncentrationer som de Kortnæbbede, og med, at de også findes på mange af de "mindre" lokaliteter, som vi slet ikke har haft mulighed for at overflyve. Jameson Land er stadig det vigtigste fældningsområde for Bramgås med ca 6500 i juli 1988 (Grønlands Miljøundersøgelser).

Af Moskusokser taltes 746, langt de fleste på de store lavlandssletter på Hold With Hope (168) og Wollaston Forland (132). Nord for 75° N er bestanden meget spredt, og kun på det af indlandsisen isolerede Dronning Louise Land taltes mange okser (123).

Af andre pattedyr og fugle kan nævnes en enkelt Isbjørn, en Sabinemåge og en Svartbag.

Til næste sommer fortsætter undersøgelserne. Det er planen at besøge så mange som muligt af de mere spændende områder vi så fra luften. Først og fremmest for at optælle ynglende vadefugle og foretage grundige floraanalyser.

David Boertmann

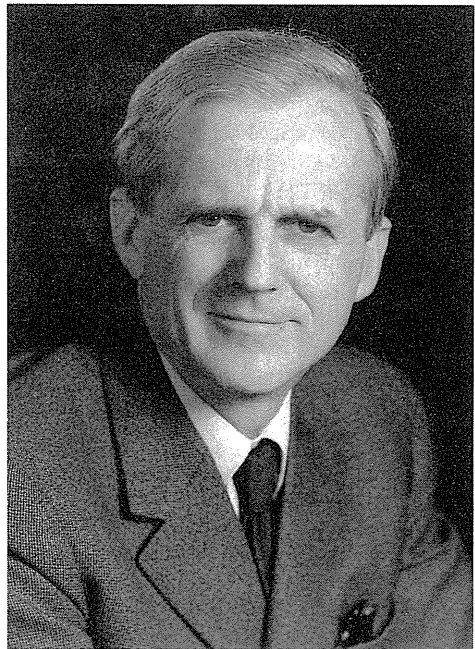
Personalia

Knud John Paludan

2. november 1908 - 11. september 1988

Knud Paludan voksede op i et velstående landbohjem. Han var søn af Otto Edvard Paludan, hvis veldrevne planteskole i Klarskov ved Vordingborg gav, hvad der var brug for.

Efter studentereksamen fra Herlufsholm 1927 søgte han sig som forstelev, men opgav og tog ved årsskiftet fat på zoologistudiet med magisterkonferens og ornitologisk speciale som mål. Forprøverne i kemi, botanik og geologi samt filosofikum klarede han på et par år, og da dette var overstået, søgte han til Museum für Naturkunde i Berlin for at studere ornitologiske arbejdsmetoder hos Erwin Stresemann. Han

kom til at arbejde med skindsamlinger fra New Guinea med omgivelser, tilvebragt af Georg Stein, der senere blev leder af Berliner-museets pattedyr-afdeling, og af H. Nevermann. Det blev til et par længere afhandlinger i *Novitates zoologiae* og *Mitteilungen aus dem zoologischen Museum in Berlin*, hvor Paludan kom til at stå som forfatter sammen med Stresemann, Ernst Hartert og Walter Rothschild. Endvidere kom et par meddelelser i *Ornithologische Monatsberichte* 1932-1936 og en afhandling om palæarktiske Hvide Vipstjerters vinterkvarterer i *Journal für Ornithologie* 1932. Den blev godkendt som litterær opgave til magisterkonferensen, og på grundlag af New Guinea-studierne blev paradisfuglene anerkendt som særlig studier gruppe.

Efter at være blevet mag.scient i 1933 afviklede Knud Paludan værnepligten og samtidig bearbejdede han en vestafrikansk fuglesamling, som Harry Madsen havde hjembragt fra Ole Olufsens ekspedition i 1927. Dette medførte en tur til London for sammenlignende studier på *British Museum (Natural History)* samt en meddelelse i *British Ornithologists' Club* (1934). Selve bearbejdelsen kom 1936 i Videnskabelige Meddelelser fra Dansk Naturhistorisk Forening; men forinden havde han været i Iran, hvor han i tiden februar-august 1935 færdedes sammen med danske jernbaneingeniører og samlede fugle til Zoologisk Museum i landets vestlige bjergområder. Videnskabeligt havde Paludan placeret sig godt, og han havde fået set sig om. Men da han var kommet hjem og havde fået set lidt på sine fugle, gjorde han håndfast op med sig selv. Han ville gerne stifte hjem; men det var ikke muligt at skimte skyggen af en stilling, der kunne blive til en levevej. Det var i efteråret 1935.

En mørk aften dukkede han op hos den, der skriver disse linier, og som på det tidspunkt fungerede som reservelæge ved en midlertidig scarlatinaafdeling. "Jeg vil begynde at studere medicin, for jeg holder ikke dette her ud", sagde han. Han var desillusioneret, men fattet, og vi diskuterede den planlagte tørr. Trods de alt andet end lyse fremtidsudsigter blev han ved juletid gift med Eva Hasselbalch, vestsjællandsk landmandsdatter, der blev ham en fortrinlig støtte under lægestudiet og siden fulgte med i hans interesser og skiftende tilværelse.

Der blev arbejdet i en lille lejlighed på det ydre Frederiksberg. Medicinen blev passet og ornitologien ikke glemte. Bearbejdelsen af den persiske fuglesamling kom i 2 afdelinger, i *Journal für Ornithologie* 1938 og *Danish scientific investigations in Iran* 1940, og eksaminerne blev klarert til tiden. En juledag i 1941, 5 1/2 år efter Paludan var startet som stud. med., var han oppe i sidste fag, klinisk medicin.

Turnustjenesten blev afviklet på sygehuset i Gram, og i tidsrummet november 1942-april 1947

var Paludan læge på Christiansø. I denne periode fungerede han også som videnskabelig assistent ved Naturfredningsrådet, hvilket selvsagt betød indgående kontrol og undersøgelser af fuglelivet på Græsholmen. 1947 kvitterede han med en bog om Alken.

Efter at han i efteråret 1947 havde etableret sig med hustru og 2 døtre i en villa i Gentofte, rejste han som zoolog og læge med Henning Haslund-Christensen til Afghanistan på 3. Centralasiatiske Ekspedition, og i de næste 2 år berejste han store dele af det land. Der kom et uventet og meget sørgeligt afbræk i planerne, idet Haslund-Christensen afgik ved døden i Kabul 13. september 1948, hvorved ekspeditionen kom til at stå uden leder. Paludan rejste i hans hjem til Danmark for at få forhandlet og klarlagt de ændrede forhold; det lykkedes på tilfredsstillende vis, og han kunne igen rejse til Afghanistan, hvor ekspeditionskollegerne havde fortsat deres arbejde.

Efter hjemkomsten blev han igen videnskabelig assistent ved Naturfredningsrådet, og han fik ro til at færdiggøre sin disputats om Sølvmågens og Silde-mågens yngleforhold, som han havde studeret i årene på Christiansø. Den blev forsvaret 18. september 1951, og 1. oktober samme år tiltrådte han som medarbejder ved Vildtbiologisk Station i Rønne, hvor han ledede fjervildtafdelingen. I de følgende 11 år beskæftigede han sig i alt væsentligt med, hvad der angik dansk fuglevildt. Han skrev om landbrugets giftstoffer i *Danske Vildtundersøgelser*, og han leverede fyldige bidrag om Agerhøns, Fasaner, Knopsvaner, Ederfugle og Grågæs i sin institutions publikationer. Endvidere har han offentliggjort undersøgelser om sølvmågemærkninger og Ridens etologi i *Videnskabelige Meddelelser fra Dansk Naturhistorisk Forening* (1953-1955), hvor også hans vigtige, 332 sider store arbejde om Afghanistans fugle kom som bind 122 i 1959.

1. oktober 1962 overtog han stillingen som leder af Jagt- og Skovbrugsmuseet i Hørsholm. Her fik han en række gode år, og han blev boende, efter at han pr 30. november 1978 var gået på pension.

Knud Paludan blev medlem af Dansk Ornithologisk Forening i 1926, mens han endnu gik på Herlufsholm, og i studietiden samt når han i sine yngre år ellers var i København deltog han flittigt i foreningens aktiviteter. Styrelsen blev han først medlem af 22. februar 1966, og han gled ud igen ved en strukturændring i 1971. Han var medlem af The International Ornithological Committee 1950-1978. 1962 blev han medlem af Naturfredningsrådet og Reservatrådet og 1966 af bestyrelsen for International Council for Bird Preservation. Han var Ridder af 1. grad af Dannebrog, og desuden havde han Finlands Løveorden.

Bernt Løppenthin